

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉS-IPAR, A BORGAZDASÁG, AZ IDEGENFORGALOM ÉS A PINCÉREK ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

SZERKESZTŐ: DR. CSIZMADIA IMRE. = SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VIII. KER. GYULAI PÁL-UTCA 9. SZÁM

A

SZENT ISTVÁN

Duplamalátásör

Világszerte utánozzák.

Gyártja:

A Kőbányai Polgári Serfőző r.-t. Budapest-Kőbánya.

FOGADÓ NYOMDA

vendéglői- és kávéházi cikkek beszerzési forrása
Budapest, József-utca 56.

Raktáron tartunk söntés- és konyhakönyveket, söntés-konyha- és kávéházi felíró-íveket, bon-blokkokat (10 féle színben), táblakréttákat, dákókréttákat, dákóbőr-ragasztókat, dákóbőröket és Laibachi csiszolt fogvájókat stb. stb.

Szives figyelembe! A rendelések, a szállítás egyszerűsítése céljából, utánvét mellett eszközöletnek.

Papírszalvéták ára

1000 darabonként:

40x40 puha éttermi szalvéta	45.—
35x35 cm. kreppelt szalvéta	34.—
30x30 fodros szélű szalvéta	26.—

„TÁTRA“

kartelen kívüli szikvizgyár

Budapest, IX. ker., Gyep-utca 28. sz.

Telefon József 3—48. és József 6—57.

Megszabadultak a vendéglősök a kartel lidércnyomásától a szikvizellátás terén. Minden vendéglős beszerezheti szikvizszükségletét a kartelen kívüli szikvizgyártól. Megrendelhető a „TÁTRA“ szikvizgyár helyiségeiben. A gyár vezetősége **Schmidt János** és **Zsin Gyula** vendéglős kartársak.

A békeáraknál is olcsóbb a

Vendéglős Naptár

mert

ingyen

kapja, aki a Fogadó 1918. december 31 ig járó előfizetési díját beküldi.

Ungár, Horti és Társa

Budapest, VIII., József-körút II sz.
Szakmabeli tranzakciók

fogadói (szállodai), vendéglői és
kávéházi adás-vételi
ügynökségi irodája

Telefon: József 26-32.

és bankkölcsonök közvetítése.

PANTOL MÁRTON

éttermei

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 29. szám.

SCHWEITZER ADOLF

Transylvania fogadója, Marosvásárhely.
70 előkelő és minden kényelemmel berendezett
szoba. Téli kert. Fényes nagy kávéház. Magyar
konyha. Pontos kiszolgálás. o o o o

Daubner Béla

cukrászdája

Orosháza, Kossuth-tér 403. (Saját ház.)

Otthon étterem és kávéház.
Saját szüretelésű fajborok.
Izletes magyar konyha. Az
étterem és kávéház vezetője
Dömötör Boláné vendéglős.

Betörések ellen

egyedül és tökéletesen biztosít a „VIKTORIA“

biztonsági kulcs

zárba bárki azonnal alkalmazhatja. Világszaba-
dalom. Ára 6 K 50 fill. Nikkelezve 7 K 50 fill.
Carbid gyertya 14 K. Szabó A. Békésszentandrás.

Egy jéforgalmu

beszálló vendéglő

Pestszentlőrincen, öregség miatt, örökön

eladó

esetleg bérbeadó. — Cim a „Fogadó“ kiadó-
hivatalában. 1-3

Kass-fogadó Szeged, Színház-tér, Stefánia park mellett.

Minden kényelemmel berendezett 60 szoba. Központi fűtés.
Hűdeg-mérvíz szolgáltató minden szobában. Fürdővel ellá-
tott szobák — külön fürdők. Lakosztályok 2-8 szobával. Elő-
kelő nagy étterem. Pihenő sörház. — Nagy fényes kávéház.
Villamos megálló.

Brunovszky Károly

hygienikus játékkártya tisztító in-
tézete.

Budapest,

IX., Szvetenay-u. 16.

Bártfa-fürdőn

Reigl László

gyógyétermében

és kávéházában kintű magyar konyha és faj-
borok. — Napi ellátás 12 koronától kezdve. oo
Nyári és téli ezeton.

„UNICA“

az egyetlen kintű kávé, mák,
fűszer, dió és cukor gyors mor-
zsoló. Az „UNICA“ jegyű mor-
zsoló beömlési és kifolvási töl-
csérel egy darabból van öntve,
és elmés szerkezeténél fogva,
gyorsan adja ki magából a leg-
finomabb anyagot. o o o

6-12 Király Alajos utóda

KIRÁLY SÁNDOR

Budapest, VI, Felsőerdősor-u. 6.

Böcögő József Korona-fogadója és
„Pannónia“ kávéháza, Miskolc. Kávéház,
elsőrendű étterem, sörcsarnok. Magyar konyha,
kintű borok.

Krondorfi savanyúviz

Pincér urak szives figyelmébe!

Csak Krondorfi savanyúvizet ajánlanak bor-
vagy pezsgőhöz. A Krondorfi kutválatat minden-
kor támogatja a játékon intezményeket.

Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykeniza — a város központján. Étterem
sörcsarnok, kávéház, szép nyári udvar kerti —
vendéglő. — Magyar konyha. — Kintű fajborok

FIGYELEM!

Felhívom miniazon üzletlajdonosok figyel-
mét, akik üzletüket eladni, vagy másikat venni
kivánnak, ugy forduljanak bizalommal

NEUMANN

hatóságilag engedélyezett és bejegyzett s
országsterle előnyösen ismert

közvetítő irodájához

Budapest, VII. ker., Akácfa utca 18. sz.

Egy jókarban levő

kávéházi berendezés

u. m. kassza, 2 billiárdasztal, 42 fo-
lyóméter fali burkolat, márványasztalok,
székek, nagy consol-tükrök stb. stb.

jutányos áron megvehető.

Megtekinthető Ungváron, a „Korona“-
szálló tulajdonosánál.

Fővárosi pavillon

éttermei

Budapest, Városliget.

Elsőrangu magyar konyha. Saját szüretelésű fajborok. Társas- és lakodalmi
ebédekre külön termék. Pontos lelkiismeretes és figyelmes kiszolgálás.

Esténként SOVANKA NÁNDOR muzsikál.

Számos látogatást kér

Kádár Miklós

tulajdonos.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . . . 20 korona
Fél évre . . . . . 10 „
Negyed évre . . . . . 5 „
Egyes szám ára: 1 korona.

Lapmegjelenés:

Minden hó 1-én és 15-én.
Nr. postafiókarszám: 33999. sz.

FOGADÓ

ORSZÁGOS VENDÉGLŐS SZAKKÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, VIII. ker., Gyulai
Pál-utca 9. szám.

Hirdetési árak:

Oidal-nagyság szerint. Több-
szöri hirdetésnél árkedvez-
mény. Legkisebb hirdetés díja:
12 korona.

A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS- ÉS KÁVÉSHIPAR, A BORGAZDASÁG, AZ IDEGENFORGALOM ÉS A PINCÉREK ÉRDEKEIT KÉPVISELO SZAKLAP.

SZERKESZTŐ: Dr. CSIZMADIA IMRE.

Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületek”, a „Székesfehérvári Vendéglősök és Kocsárosok Ipartársulatának”, a Szabadkai, Tolnai, vármegyei, Kassai, Érsebédaljai, Brassómezei, Csopeli-Sárvár és vidéke, Pécs-Baranyai, Kispesztentlőrinci, Németújvári, Lévavidéki, Szatmármegyei, Zombori, Nemesócsa és vidéke, Hunyadvármegyei, Csongrádvármegyei, Sopronaládvidéki, Sárosmezei, Budatök és környéke, Érsekújvár és vidéke, Ceglédi, Marosvásárhely és Marostorda-megyei, Mezőtur-, Turkeve, és Dévaványai fogadós (szállodások) vendéglős, kocsáros és kávé ipartársulatok illetve egyleteknek; az Aradi pincér öns. és elh. egylet és több jótékony pincér-asztaltársaságnak és közégi vendéglős-csoportnak.

ORSZÁGOS VENDÉGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3-6 óráig.

Főhivás és értesítés. Főhivatnak azon vidéki vendéglősök és kocsárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesület”-nek még nem tagjai, hogy lépjenek be és belépésüket jelenték be. Bejelentésük után megküldjük az alapszabályokat. **Beiratás díj:** 2 korona. **Evi tagdíj:** 4 korona. Az „O. V. Egyesület” tagjainak szakújságokban tájékoztatást és esetleg jogtanácsot díjtalan nyújt, ha az iróhához fordul. Ilyen esetekben a levéllel válaszbélyeg mellékelendő. *Asz elnöké.*

SZÉKESFÉHÉRVÁROSI VENDÉGLŐSÖK ÉS KOCSÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyiség: VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 4-6 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az iránt az ipartársulat iródjához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közleménye kizárólag a „Fogadó” útján közöltetik.

A vendéglősök és a kötelező menürendszer.

Az árdrágítás minden téren korlátlanul folyik, nemcsak az egyesek, de mint azt lapunk más helyén kifejtjük, maga az állam drágítja az árakat folytonosan. Hogy az árdrágítás egyeseknél törvénytelen méreteket ölt erről most nem beszélünk, mert a magunk részéről is azt

mondjuk, hogy ez minden eszközzel üldözendő és megakadályozandó; mert csak arról az árdrágításról beszélünk, amely a tényleges állapot a nyerstermények mértéktelenségének szükségszerű következménye.

Ilyen a vendéglői áremelkedés is. Azt mindenki tudja, hogy ma sem tejet, vaját, sem fűszert, sem főzeléket, de még húst sem igen tud a nagy fogyasztásra dolgozó vendéglős olcsón beszerezni, de egyáltalán maximális áron megkapni. Csodálatos, hogy ezt mindenki, aki háztartást vezet, aki valaha csak valamit vásárolni akart tudja s mégis mindenki a vendéglősöket szidja az árak sajnos minduntalan indokolt emelése miatt. Ha azonban mindenki tudja, hogy a vendéglős maximális áron nyers anyagot árul beszerezni nem tud, akkor ezt illenek ám tudni az árdrágítások ellen küzdő ármegállapító bizottságoknak is s akkor mikor a vendéglői árak maximálását kötelező menürendszer és egyebek útján megállapítani kívánja, a tényleges árakat és nem a papíron szereplő maximális árakat kell ám figyelembe venni.

Hogy mekkora a különbség a tényleges ár és maximális ár közt, azt legjobban mutatják azok az ítéletek, melyekről a napokban irtak nagy örömmel a lapok, melyekben több vendéglőst megbüntettek, mert a maximális áron vásároltak gyümölcsöt. Vajjon olyan nehéz azt megérteni, miért vásárol a vendéglős maximális áron felül? melyeknek jutna eszébe ez, ha a maximális áron kapna árut! Ugy-e egyiknek sem. Nahát ebből az is világos, hogy nem a vendéglős a hibás, hanem az a baj, hogy a kormány a nyerstermények maximális árának betartásáról és ilyen áron azoknak a vendéglősök kezébe jutásáról nem tud gondoskodni.

Mindaddig nem tartatjuk tehát jogosultnak a hatósági beavatkozást, ameddig a kormány a vendéglősök maximális áron való ellátásáról gondoskodni nem tud. Nem lesz addig egy rendszer sem, egy szabály sem jó, ameddig a minden baj oka a maximális áron való beszerezhetőség lehetősége biztosítva nincs.

Ilyen szemmel nézve világos, hogy a tervbe vett kötelező menürendszer éppen úgy nem fog a célhez vezetni, mint ahogyan az eddigi rendszabályok nem voltak alkalmasak a kérdést a köz és a vendéglősség érdekeinek megfelelően megoldani.

Az árvizsgálóbizottság, mely a kötelező menürendszert kívánja behozni nem a tényleges állapotok, hanem a papírárból kiindulva kívánja a kérdést rendezni. Ez természetesen olyan eredendő biba, amely az egész rendszer csődjét fogja maga után vonni. A rendszer lényege az, hogy az összes vendéglőket négy-öt osztályba sorozzák és a csoportokban 12, 10, 8, 6 és 4 K-ás menüket állapítanak meg. Ezért az árért aztán kapna a vendég egyféle levest, egyféle húst, egyféle főzeléket és egyféle tésztát. Az étlapon 2-3 féle leves, 2 féle hus, legalább 5 féle főzelék 2-3 féle tészta volna felsorolva.

Kétségtelen, hogy a rendszer keresztülvitele megszüntetné a vendéglők egyéni jellegét és valóságos étel gyárakká tenné őket. Ez magában véve nem volna baj, azok szempontjából akik olcsó és tömegélelmezésre szorulnak, de hogy ezt a felesleges terhet miért kellene a jobb moduaknak, tehetősebbnek is viselni, azt igazán érthetetlen. Teljesen felesleges, hogy az árvizsgáló bizottság ezeket is belekényszerítse rendszerbe, akik ezt eltérni ugyis nehezen tudnák, viszont a vendéglősöket ezzel teljesen lehetetlenné tennék.

Az egyéniség korlátozásának csak addig van helye míg azt a közérdek kívánja, de ezentul ép oly helytelen sőt veszélyesebb, mint a teljes korlátozatlanúság. Így van ez a vendéglői étkezésnél is; ha meg is engedhető, hogy a tömeg étkezés bizonyos rendszerbe szoríttassék, viszont teljesen céltalan, hogy azok, akiknek maguknak van módjukban magukról gondoskodni szintén korlátoztassanak.

Különösen veszélyes ez a vendéglői étkezés terén. Mert mi következik abból, hogy a menü csak 2 féle hus étel lesz. Az, hogy szegény gazdag csak az a két-féle húst fogyasztja, tehát az u. n. luxus-ételek fogyasztása teljesen megszűnik

BENKŐ és POLLÁK

szálloda, vendéglő, kávéház és az összes szakmabeli üzletek és ingatlanok adás-vételét közvetítő irodája.

Feleinknek hitel- és kölcsönnyújtás.

Budapest, VII., Sip-utca 7. sz.

TELEFON: II-II (Interurban) és József 38-61.

vagyis a gazdagabbak eszik el a szegények tömegélelmét. Ennek szükségképeni következménye az, hogy ezek a luxus-cikknek olcsóbbá válnak s azoknak szolgál hasznára, akik vagyonosabb miveltnaknál fogva a drágább luxus cikkeket is meg tudják vásárolni.

A maximálás azon neme tehát, amit a kötelező menürendszer bevezet sem a tényleges körülmények figyelembe vétele mellett nem helyes, sem a célt meg nem oldja. Az eddig érvényben volt u. n. fakultatív vendéglő jegyrendszer nem volt olyan helytelen, mint sokan állítják, csak a kivétel volt lehetetlen, mert a jegyek ellenében a vendéglősök olyan dolgokat is kiszolgáltattak, amit nekik a hatóság maximális áron nem adott, úgy hogy erre egyenesen ráfizettek.

Ha tehát a hatóság az ár szabályozást keresztül vinni kívánja, a megkezdett uton kellene tovább mennie és a fakultatív jegyrendszer hibáit javítva lehetővé tenné, hogy azok akik a vendéglőre szorulnak azok olcsón kaphassanak ellátást, hogy viszont azokon, akik luxusból élnek vendéglőben a vendéglős polgári hasznát behozhassa. Az előbbinél csak készkiadásai térülnek meg a vendéglősnek, az utóbbinál haszna is van.

Csak ez lehet az egyedüli helyes elv, mert a vendéglőst arra kényszeríteni, hogy a maximális árak figyelembe vételénél megállapított árakat kapjon, nem lehet, mert ez az ipar teljes tönkremenését fogja eredményezni, ami tekintve a vendéglők közéletmezés intézményi jellegét csak a társadalomra fog nagy bajt hozni.

A vendéglősség szempontjából és érdekében is helyesen kell tehát a kérdést megoldani, mert ellenesetben a baj és zavar csak fokozódik.

Kényszertársulás.

Ez évi június 21-én, 2652/1918. M. E. sz. alatt *életlehető* egy kormányrendelet, mely a többi közt a következőket tartalmazza: a kivételes intézkedésekről szóló törvényben nyert felhatalmazás alapján a kormány az iparcikkek gyártását, feldolgozását és forgalombahozatalt, valamint árát rendelettel szabályozhatja. Az iparcikkek gyártásával, feldolgozásával és forgalombahozatallal foglalkozó vállalatok kényszertársulását is elrendelheti. Az intézkedések megtételét a kereskedelemügyi miniszter által kiküldendő vagy létesítendő szervre ruházza. A kereskedelemügyi miniszter a célnak megfelelően intézkedhetik, hogy a rendelet hatálya alá tartozó ipari vállalatok által vállalt szállítási kötelezettségek hatályukat veszítik. A miniszter a rendelet megszegéséért az 1916. IV. t. c. 6. §-a értelmében rendelkezhetik.

Ez a rövid kivonata a rendeletnek, mely szerint a miniszter szabályozhat, elrendelhet, intézkedhetik és rendelkezhetik. Hogy a miniszter rendeletével mit rendelt el és mit léptet életbe, azt nem tudjuk. De sejtiük, hogy az iparcikkek gyártására és forgalombahozatálára hivatalosan és kényszerrel *kartell* akar a kormány létesíteni. Mindenestre pontos meghatározást magában foglaló rendelet fogkövetkezni, mely világosan meg fogja mondani, hogy a kormány tulajdonképpen mit akar és hogyan akarja. Azt, hogy a kivételes intézkedésekről szóló törvény mire és milyen meghatalmazást adott a kormánynak,

arra alig lehet valaki annyira kíváncsi, hogy azt külön rendelettel kelljen tudomásra hozni.

Az egészről kivilágító kartell, ha a *sörgyárak* kartelljét tartjuk szem előtt, nem igen üdvös dolog válhatik belőle a közérdek járára. A sörgyári „magán” kartell valóságos nyűg a vendéglősök vállán. A sörárak folytonos drágítása, a verseny kizárása, a sör eladásának kontingentálása a sörgyári kartell műve és ezt nemcsak a vendéglős sanyli meg, hanem a fogyasztóközönség is drágábban jut-hat a sörhöz, a kartell által önkényesen megállapított és folyton felemelt árat kénytelen fizetni. Nincs még eldöntve, hogy a sör tápszere vagy élvezeti cikk, de ha az ételmi-cikknek és közszükségleti tárgyak gyártására is ki akarja terjeszteni a kormány a kartellirozást, akkor *jeltétlenül* és egyúttal az *ármegállapítást* is meg kell csinálnia, mert másképp kiszolgáltatja a közérdeket az eddiginél is nagyobb kizsákmányolásnak és uszárskodásnak. Pedig de sokszor kérték a vendéglősök a kormányt, hogy vessen véget a folytonos és indokolatlan söráremelésnek, de nem használt, hiába kérték. A vendéglősök épügy, mint a fogyasztóközönség ki voltak és ki vannak szolgáltatva a sörkartell önkényének és ha a kormány a kényszertársulást megcsinálja, anélkül, hogy a kartellben lévő iparosok gyártmányát, illetve az általuk forgalomba hozandó áruk legmagasabb árát egyúttal megállapítaná, akkor nagyobb baj lesz, mint eddig volt. Mert a kartell az árakban meg fog állapodni és megszűnik a verseny.

Erre különösen felhívjuk a kormány figyelmét.

De ha már *kényszertársulásról* van szó, kell hogy felfrissítsük a vendéglős ipartársulat régi óhaját, amelyet különböző alkalmakor terjesztettek a kereskedelemügyi miniszter elé, de talán mondanunk sem kell, éppen annyiszor eredménytelenül. Ugyanis újból rámutatunk, hogy mennyire volna szükséges a kényszertársulást a vendéglősiparra is kiterjeszteni. Ennek az iparágak természeté elüt némiképpen a szorosan vett kézműipartól, de általános meghatározásában ipart képez. Az ipartörvény is ennek állapítja meg. Hiszen iparendelvény kell a vendéglő nyitáshoz és üzembentartásához. Az utolsó ezirányú kérvény néhai Kossuth Ferenc minisztersége alatt terjesztették be a vendéglősök. Az elintézés az volt, hogy az ipartörvény revíziójánál a miniszter fontolóra fogja venni, vajjon eleget tehet-e a kérvénynek. Azóta az ipartörvény módosítása alszik és pihenni fog beláthatatlan ideig; tehát elég ideje volt és lesz a kereskedelmi kormánynak a „megfontolásra.” Arról van szó mindössze, hogy a vendéglősipar *társulati* szervezetét alakítsák át *ipartestületi* szervezetté. Hogy ez az átszervezés mennyire szükséges, azt a közhatóságok legjobban tudnák igazolni. Nincs egyetlen-egy megbízható vendéglős nyilvántartás az egész országban. Még pedig azért nincs, mert nincs társulási kényszer, tehát hiányzik a nyilvántartás alapja. Sokszor kérnek a közhatóságok a vendéglősökről személyi és családi adatokat, miket a társulatok nem adhatnak, mert az illetőket nem ismerik, tagjaik sorában nincsenek. Illetőségi, örökösödési, gyámügyekben se hossza, se vége az adatszolgáltatási megkereséseknek; tanonc, gyakornok és segédek iránti tudakozódásoknak, a katonai ügyosztály számos tudakozványt küld a társulatoknak stb. A társulatok nem tudnak felvilágosítást adni, nem képesek

nyomra vezetni, mert nincs és nem lehet nyilvántartásuk.

A pénzügyigazgatóságok tudják, hogy ki-nek és hová adtak italmérsi engedélyt, de hogy az évek folyamán ki gyakorol italmérsést az évekkel ezelőtt kiadott engedély alapján, azt a pénzügyigazgatóság sem tudhatja, noha ezen a téren elég bejelentetlen változás van. A vendéglősipar sokat nyerne ezáltal erkölcsi szempontból és maguknak a vendéglősöknek is előnyére válna. Budapestén ezidőszert három vendéglős ipartársulat van. Ha ezek testületi szervezetet kapnának, egy testülett alakulnának. Vidéken több községet lehetne egy testületbe összefoglalni, vidéki városokban önállóan működő testületeket lehetne szervezni a mai, — legtöbb helyen — életképtelen társulatok helyett. Mindez iparpolitikai szempontból igen fontos és már végre itt volna az ideje a vendéglősiparba is egy kis modernséget belevinni.

Ugyanaz a kivételes intézkedésekről szóló törvény, mely a kormánynak jogot ad a gyári és talán a kézműiparban is a kényszertársulást bevezetni, jogot nyújthat a kormánynak arra is, hogy a vendéglősiparra nézve rendelkezje el az *ipartestületi* szervezetet, mivel az is a kényszertársulás egyik fontos nemét képezi. A mai kereskedelemügyi miniszter a modern szakferiák egyike, ezt a kis modernséget, ezt a csekély, mégis haladászámába menő rendezést tőle méltán el lehet várni. A vendéglősipar közgazdasági szempontból is sokat nyerne vele, az ipar egészséges irányban haladna, a működési kör tágulna és magában egyesítené az erkölcsi és anyagi erőt, mely módot nyújtana közgazdasági tevékenység kifejlődésére. A vendéglősipar elég sokáig volt mostohagyermek a kormánynak és a hatóságoknak, végre megérdemli, hogy legalább abban a törvényes védelemben részesüljön, mint a szorosabban vett kézműipar. A vendéglősök mint iparosok a legjobb adófizetők és sokkal nagyobb közterheket viselnek, mint a többi iparosok. Tehát már régen megvolt az ideje annak, hogy a vendéglősök jogos kivánságának befogadása végett a tisztelet kormány vegye ki a vattát a füléből.

TÁRSULATI ÉLET.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a „Szállodások, Vendéglősök, Kávésok, Pincérek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjgyesülete” Igazgatóságának folyó 1918. évi július 5-én az egyesület központi irodájában megtartott rendes havi ülésén.

Jelen voltak: Bokros Károly elnök, Dökker Ferenc, Kövály Jenő, Holub Rezső, Peltzmann Ferenc, Waltz György, Páris Vilmos, F. Kiss Lajos igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok és dr. Nagy Sándor jogtanácsos.

Elmaradását kimentette: Szántó Ferenc. Elnök az ülést megnyitja, a jegyzőkönyv vezetésére felkéri dr. Nagy Sándor jogtanácsost, hitelesítésére pedig F. Kiss Lajos urat.

Jogtanácsos felolvassa a mult havi ülés jegyzőkönyvét, melyet az Igazgatóság észrevétel nélkül hitelesít.

Jogtanácsos bemutatja a választmányok elszámolásait.

A budapesti választmány június bavi elszámolása szerint a bevétel 2.435 kor. 86 fill., a kiadás a folyósított nyugdíjak-

kal együtt 1.325 kor. 6 fill. volt. Csekk-számlára beküldetett 1.110 kor. 80 fill.

A kassai választmány június havi elszámolása szerint a bevétel 315 korona 84 fill., a kiadás 95 korona volt. Csekk-számlára beküldetett 220 korona 84 fill.

A szombathelyi választmány június havi elszámolása szerint a bevétel 699 kor. 82 fill., a kiadás a folyósított nyugdíjakkal együtt 112 kor. 99 fill. volt. Csekk-számlára beküldetett 586 kor. 83 fill.

Igazgatóság a választmányok elszámolásait jóváhagyólag tudomásul veszi.

Jogtanácsos jelenti, hogy Simon Sándorné nyugdíjfelemelés iránti kérvényt nyújtott be. Nevezett 1917. július 1-je óta tagja egyesületünknek és tagsági kötelezettségeinek pontosan eleget tesz. Kéri, hogy nyugdíjbiztosítását 1600 koronáról 3000 koronára emelhesse fel, o.y módon, hogy a különbözetet havi részletekben törleszthesse. Amennyiben a 3000 korona után fizetendő 27 korona 50 fillérral egyidejűleg 12 hónapon át még a 13 korona 60 fillér különbözetet is megfizeti, kérelme teljesíthető lenne.

Igazgatóság a fentebb megjelölt feltételek mellett Simon Sándorné nyugdíjfelemelési kérelmét teljesíti.

Jogtanácsos jelenti, hogy Molnár János egyesületi tag meghalt és özvegye végkielégítést kér. Néhai Molnár János 1909. október 1-től volt egyesületünk tagja és haláláig összesen 413 korona 44 fillért fizetett. Alapszabályaink 63-ik §-a értelmében özvegyének 250 korona végkielégítés fizetendő.

Igazgatóság özv. Molnár Jánosnénak a 250 korona végkielégítés folyósítását elrendeli és egyben férje halálára felelt értelt mély részvételenek ad kifejezést.

Jogtanácsos jelenti, hogy Némethy Mátyás egyesületi tag üzletét felhagyta és minthogy egyesületünk címének megfelelő életpályára többé vissza nem tér, alapszabályaink 63-ik §-a alapján az általa befizetett neitő tagdíjak 1/3-ának visszatérítését kéri. Némethy, ki 1911. december 1-e óta tagja egyesületünknek, a mai napig összesen 2.226 korona 12 fillér tagsági díjat fizetett, mely összegnek egyharmadrésze, azaz 742 korona 4 fillér alapszabályaink 63-ik §-a alapján visszatérítendő.

Igazgatóság a 742 korona 4 fillér végkielégítés folyósítását elrendeli.

Jogtanácsos jelenti, hogy Rév Vilmos, ki 1900. december 1-től 1913. május 31-ig, tehát több mint 12 éven át volt egyesületünk tagja, a jelzett időponttól befizetéseit beszüntette és ezért a tagok sorából töröltetett. Minthogy most újból belépett, kéri, hogy befizetéseinek 50 százaléka betudassék. Tekintettel arra, hogy befizetéseit 12 éven át pontosan teljesítette és csak betegsége miatt volt kénytelen beszüntetni, kérelme teljesíthető lenne.

Igazgatóság Rév Vilmos tagnak 50 százalékos tagdíjbeszámítás iránti kérelmét a 12 éves tagságra való tekintettel kivételesen teljesíti.

Jogtanácsos jelenti, hogy Heigl István szombathelyi választmányunk pénztárnoka 20 évre visszamenőleg 1200 korona nyugdíjigény díjmentes biztosításának engedélyezését kéri. Tekintettel arra, hogy a kérelem alapszabályellenes, nem teljesíthető.

Igazgatóság Heigl István kérelmét, mint-hogy alapszabályellenes, teljesíthetőnek nem találja.

Jogtanácsos jelenti, hogy a Postatakaréktól a Magyar Banknál levő folyószámlára 5.900 korona utalható át.

Igazgatóság az 5.900 koronát a Postatakaréktól a Magyar Banknál levő folyószámlára utalja át.

Jogtanácsos jelenti, hogy a mai ülésből 16 drb tagsági igazolvány állítható ki.

Tudomásul szolgál.

Elnök indítványozza, hogy a VIII-ik hadikölcsön most folyó jegyzése alkalmából a Pesti Magyar Ker. Banknál 60 ezer korona névértékű 5 1/2%-os kölcsönkötvény jegyeztessék.

Elnök indítványára az igazgatóság a VIII-ik hadikölcsönből 60.000 korona n. é. 5 1/2%-os kölcsönkötvény jegyzését elhatározza és felkéri az elnököt, hogy a Pesti Magyar Ker. Banknál a jegyzést a legelőnyösebb feltételek mellett eszközölje.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. t.

Hitelesítik:

dr. Nagy Sándor s. k. Bokros Károly s. k.
jogtanácsos. elnök.

Állandó büntetések.

Már megint büntettek vendéglősöket. Nem azért, mert a megállapított ételárakat drágábban számították, hanem azért, mert előrelátó gondoskodásból üzletük céljára, illetve vendégeik részére *gyümölcsöt vásároltak*. A vendéglősök a hatóságok meggyőződése szerint nemcsak jó adófizető alanyok, hanem a pénzbírságot is ki-tűnő médiumok. A vendéglősök, kik annyi egyes egyén és egész családok, valamint idegenek mindennapi ételmezéséről gondoskodnak és bizony a háboru tartama alatt, nagy gondal, fáradsággal és drága pénzen tudják üzletüket a szükséges anyagokkal ellátni, büntetés alá kerülnek, mert gyümölcsöt vásároltak. Ha ezt a gyümölcsöt a vásárcsarnokban háromszorosan áron vették volna és nem közvetlenül a szállítóhajóról, senki sem törődött volna vele. Legfeljebb azt mondták volna a szigoru urak, „hadd fizessenek a vendéglősök, elég haszonra dolgoznak.“ De nem ez volt a baj. Egyik fűszerkereskedő, ki a viszonteladás prófittjától elmaradt, feljelentette a hajóról gyümölcsöt vásárolt vendéglősöket és ez elég ok volt a büntetésre.

A vendéglősök, kik az üzletük céljára való bevásárlásokban, az áru előteremtésében kizárólag magukra vannak hagyatva, semmi közellátási támogatásban nem részesülnek, *kénytelenek* a szükséges anyagokat, úgy ahogy kapják, ha egyáltalán kapnak, beszerezni. Már most, mikor a vendéglősök méltán minden elismerést érdemelnek meg kitartásuk és áldozataikért, az ellenőrző hatóságok a legcsekélyebb okot is a vendéglősök hátrányára, büntetésre alkalmasnak találják. És a vendéglősök fizetnek, nem élnek jogorvoslaftal, pedig helytelenül cselekednek, ha nem védekeznek a sok szekatura és bírságot ellen. Végre joguk van a vendéglő hivatására való utalással komo-

lyabb elbírálást követelni, mikor az áru beszerzéséből kihágást akasztanak a nyakukba. Szükséges ezeket és ilyenfajta dolgokat egyszer már kenyértörésre vinni. Főzzen a rendőrség és a többi büntető hatóság. Vezessék őket a vendéglősöket, szerezzenek nekik anyagokat és fizessék nekik a nagy rezsit, a nagy adókat és illetekeket. Majd aztán megtudják, a mai viszonyok közt milyen nehéz, milyen keserves a vendéglős helyzete. Igen könnyű a hatalommal élni és büntetni. Tessék a vizsgálóknál valamivel mélyebbre kutatni, hogy a vendéglős kényszerhelyzetét megismerjék.

A nagy éttermekben, az előkelő szállodák ételmezési ellátásában nem a kecskeméti kisiparos, mint idegennek ellátásáról van szó, hanem a magas és legmagasabb idegenbeli kategóriáról, amit a szigorú ellenőrző hatóság még akarva sem hagyhat figyelmen kívül. Vagy talán azt akarják, hogy ez az idegen, vagy idevaló, akik a háboru ideje alatt leszoktak a speciális ingyenc ételekről, a hétköznapi ételmeneket se kaphassák, hogy a nyomorúságunkat ilyen módon, még az idegen előtt is bizonyítsuk? Vagy azt mondjuk annak az idegennek, mikor egy kis friss gyümölcsöt akar enni, „hogy ezt a gyümölcsöt nagyságodnak, méltóságodnak vagy excellenciádnak adhassam, ennyi meg ennyi pénzbüntetésre ítél a saját hatóságom?“ Vagy talán azt akarják, hogy a vendéglősök és éttermek tulajdonosai zárják be üzletüket, mint ez Bécsben napirenden van? Hát, ha a hatóságaink továbbra is így haladnak a vendéglősökhöz szemben, ilyen ridegen, minden ki-mélet nélkül és *ilyen módon* akarják támogatni a vendéglősöket nehéz feladatokban, fontos közérdekű működésükben, a feltett kérdésekben kifejezett célt igen hamar és igen könnyen elérhetik.

Montenegrói levél.

E címen a „Fogadó“ május hó 1-i számában jelent meg egy cikk, amelyet én írtam, de azt más is megírhatta volna! De nem is ez a lényeges. hanem az, hogy az a cikk nem talált viszhangra, legalább az utóbbi két „Fogadó“-ban egy betűl sem találtam, amely arra vonatkozott volna. Ehelyett azonban találtam mást: ismét pincér-mozgalom van Budapesten. Elkértem egy kollegámtól az alkalmazottak részéről a munkaadók elé terjesztett „árszabály tervezetét“ és midőn azt átnéztem, úgy éreztem magamat mint valamelyik hirneves hadvezérünk, aki olvassa a franciák világhírű miniszterelnökének beszédeit.

Egyszóval: mosolyogtam! Hogy is ne. Hát oly hatalmas táborra nőtt már a pincérek szakszervezete, hogy oly erélyes és minden mellékes körülményekre kiterjedő figyelemmel összeállított ultimátumot mer a munkaadókhöz intézni? Tudomásom szerint a pincérek és munkaadók legnagyobb része a háboruban van, legalább nem igen tudok példát agra, hogy egyetlen egy pincér vagy vendéglős — közérdekből — felmentettek volna. Tehát, ha pincérek és vendéglősök legnagyobb része a harctéren van, ki lehet otthon? Az öregek és nagyon fiatalok és az alkalmazatlanok. És így igazán nem kell nagynevű matematikusnak lenni, hogy megállapíthassuk azt, hogy az otthonmaradottak nemcsak ide

Saját termésű ujborkok

Nemes kadarka, Ezerjő, Kövidinka, Rizling és Zöldszilváni fajok napi árban nagy választékban kaphatók a

Czegledi Bortermelők pincéjében, Cegléd-
den, a Vásártéren, a
Első Pincészetkezelet vasutatól 600 lépés.

a harctérre, de harcolni egymással is alkalmatlanok! A tiszteit kollegáim, a pincérek ne értsenek félre. Nem akarom mozgalmukat lekicsinyelni, csak kifogásolni. Ne szédítse el őket az a tudat, hogy soraikban ezuttal Amazonok is vannak. A háboru előtti békés időkben én is küzdöttem velük, de nélkülök is egy bizonyos cél felé, hogy a pincérszakmát kiemeljük abból a korról nem haladó nyívóól, amelyben eddig is van, de hiába. Az egységes és mosható ruha eszméjét én vetettem fel 1909-ben, amidőn ezen eszmét a Poliklinika akkori neves főorvosa, dr. Zahler Emil ur is támogatta a „Fogadó” hasábjain megjelent cikkében. A frakkot is segitettem levetni és a borralaló rendszert is igyekeztünk megváltoztatni, de eredmény nélkül. Miért? Mert még eddig mindig csak a papirosan volt meg az összetartás, egyébként soha! Ott voltam az Országos Pincéregylet palotái helyisége felavatásán, ahol Barabás Béla és Hock János orsz. gyűlési képviselő urak nem felejtették szavai után azt hittem, egy jobb kor következik! Csalódtam. Ugy-szólván maradt minden a régi, azaz dehogy: a világháboru felforgató minden, miért ki-mélte volna meg a pincéreket? A kezembe jutott árszabálytervezet 2 ik pontja szerint az étermi segéd heti fizetése 36 korona a a pincérnők ugyancsak 36 korona. A kávé-segédék rovatában még több a követelés, de egyenlő a pincérekével. Most már csak azt szeretném tudni, hogy tulajdonképen azok az általam nem épen nagyra becsült Amazonok mikor kötötték békét annyira, hogy most egyenlő bánásmódban részesülnek mindazokkal, akik a pincérszakmában megöregedtek? Mert valamikor, emlékszem rá hogy nagy harc volt a pincérnők végett és most ugy-látszik, a pincérek „pót szakegylete” már biztosította részükre az „általános választójogot!”

Mindezek után még azt kívánom megje-gyezni, hogy most nincs beleszólásunk az otthoniak dolgaiba, de figyelmzettük őket, hogy óvakodjanak sorsunkról — nélkülünk dönten. Azt a pincérnői intézményt pedig hagyják ki egészen a programukból, mert erre sem az alapszabályaink, sem a mi — a régebbi pincérek és harctéren levők — helyeslésünk fel nem jogosítja őket.

Azt hiszem, a távol levők valamennyien ugy gondolkoznak, mint én, de ha nem ugy volna, a „Fogadó” szívesen közli a kellő-képen megokolt ellenvéleményt is.

Montenegró, 1918. június hó.

Szentmiklósi Gábor
népfolkölő.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Az idegenforgalom korlátozása Bajorországban. Bajorországban az élelmezési viszonyok az utóbbi időben oly mostohán alakultak, hogy a lakosság ellátása azokon a helyeken, ahol nagy az idegenforgalom, nehezen leküzdhető nehézségekbe ütkö-zik. Az élelmezési bajokon segitendő, a bajor kormány tárgyalásokat kezdett azokkal a bajor városokkal, főként a bajor fensik községeinek vezetőségeivel a veszedelmes méreteket öltött idegenfor-

galom szükséges csökkentése céljából. A tárgyalások eredményeként kimondották, hogy egyes bajorországi kerületekben, melyekben a legelénkebb az idegenfor-galom, idegennek — ha csak az ottidőzés szükségességét hivatalos orvosi bizonyít-vánnyal nem tudja igazolni — legfeljebb három hétig szabad tartózkodnia. Ezen-félül a hatóságoknak joguk van megha-tározni azon idegenek számát, akik a ha-tóság területén levő helyeken szállást ka-phatnak. E meghatározásnál az az elv lesz mérvadó, hogy a szállodákban, különféle otthonokban levő ágyak ötven-hatvan százalékát lehet az idegeneknek igénybe venni. Az idegenforgalom korlátozása ki-terjed a magánházartásokban való tar-tózkodásra is és az erre vonatkozó ren-deikezéseket be kell tartaniók a szobák bérbeadásával foglalkozóknak is. Mint-hogy már most is nagyon sok idegen tar-tózkodik a bajor fürdőkben és üdülő-helyeken, azokat, akik most vagy ezután szándékoznak oda utazni, a bajor ha-tóságok figyelmeztetik, hogy lakásra és el-látásra csak akkor számíthatnak, ha azokról előre gondoskodtak s engedélyt kaptak.

A kormány árdragításai. A kormány egy év óta kiadott rendeletei nagyjában a követ-kező árdragításokat tartalmazták:

A gabonaárakat a kormány az idén átlag 25 százalékkal emelte fel és azonkívül adott céplési és szállítási pótlékokat, ugy, hogy a termelők bizonyos kategóriáival szemben a gabonaárak csak egy év alatt közel 100 szá-zalékkal drágultak.

Az élőállat-árakat a hadsereg részére tör-ténő vásárlásoknál a kormány átlag 25 szá-zalékkal felemelte. Az élősértések és a zsir-arat a közeli napokban fogják ujból felemelni. A cukorrépa árát a kormány rendeleteileg kétszer is emelte. Az emelkedés átlag 30 szá-zalék.

A dohány beváltási árát a pénzügyminiszter már kétízben emelte. Az emelés egyes viszony-latokban körülbelül 50 százalék.

A kender, a len árát szintén ebben az időnyben emelte a kormány.

Rendeletileg emelte a kormány a gyapju-árakat, ezuttal is körülbelül 30 százalékkal.

Rendeletileg emelte a kormány a tengeri, a repce, a muhar és több takarmánycikk árát.

Rendeletileg emelték az összes zöldség-, főzelék- és gyümölcsfélék árait. Az emelés egyes kategóriákban meghaladja a 100 szá-zalékokat is.

Rendeletileg emelte a kormány a cukor-arat, az emelés átlag 30 százalék.

Rendeletileg emelte a kormány a petróleum-arat, az emelés átlag 25—30 százalék.

Rendeletileg emelték a nyers- és finomított szesz árait, az emelés több száz százalék.

Rendeletileg emelték a bőrárakat. Az emelés egyes kategóriákban eléri az 50 százalékot is.

A bőrarak ujjab emelését is elhatározták. A rendelet a közeli napokra várható.

Rendeletileg emelték a faárakat. A tűzifa emelését szabályozó ujjab rendelet most van készülőben.

Rendeletileg szabályoztak azonkívül még több kisebb forgalmu árucikket. Az egy év óta kiadott maximálási rendeletek száma hu-

szonyolc és mindegyike az érvényben levő piaci vagy maximális árak ujjab emelését tartalmazta.

Ezekután igazán nem lehet csudálni, hogy lelketlen üzerek jó példát követve az árdra-gítást folytatják.

Ha ahelyett, hogy a kormány kerékkötője lenne az árdragításnak maga jár jó példával elő, akkor igazán nem lehet csudálni, hogy az áru uzsora megfélézése szinte lehetetlen.

Százezer hektoliter rum kiosztása. A pénz-ügyminiszter 40.000 hektoliter finomított szeszt utalt ki, az egyes törvényhatóságok első tisztviselőihez rumkészítés céljából. Ebből a szeszből csakis 40 térfogatszázalék alkoholtartalommal bíró rumot szabad készíteni. Minden törvényhatóság ter-ületén külön szétosztó bizottságot kell alapítani, amelyben a kereskedelmi és iparkamara, az Omke, a köz- és magán-alkalmazottak beszerzési csoportjai, a likőr- és rumgyárosok, a korlátlan és kor-látoit italmérők is egy-egy kiküldöttel képviseltetik magukat. Az *italmérők 10 korona 40 fillérért kapják a rum liter-jét és 13 koronás ár mellett kötelesek for-galomba hozni.*

Borvásárlék figyelmébe. A mult és az-előző évben tudvalevően igen sok helyen nagyon rosszul fizetett a szőlőtermés, ami aztán a jó borok iránti nagyobb keresletet vonta maga után. Az ismert „Visontai és mátrahegyaljai szőlőtelepkeboréit. r.-t. igazgatósá-gát is ez indította arra, hogy a régi évjáratok feltve öröztök kincseit forgalomba hozza. A Visontamátra bortermelő társ. szőlőtelepén különben a mult évi termés is jól beütött és ezt a jentiekkel ezuttal is a a borvásárló vendéglősök figyelmébe ajánljuk.

A VIII. hadikölcsönjegyzés meghosszabbí-tása. A pénzügyminiszter az eddigi jegyzések nagy számára és szaporodására való tekin-tettel a VIII. hadikölcsön jegyzési idejét július 24-ig meghosszabbította.

A jegyzésnek az eddig beérkezett jelen-tések szerint páratlan nagy sikere van, ami rendkívül örvendetes jelenség, most lehetővé teszi, hogy a saját pénzünkön vigyük ezt a létünkért folyó háborút a győzelmes befeje-zésig.

Jobb befektetést elképzelní sem lehet mint a hadikölcsön s igazán önmagának tesz nagy szolgálatot az, aki minden mozgatható pénzét hadikölcsönbe fekteti. Emellett pedig hazafias kötelességet teljesít és büszkén hivatkozhat rá, hogy a végleges győzelem kivívásához ő is hozzájárult.

Ezért ajánljuk mindenkinek, akinek még van mozgatható pénze, jegyezzen hadiköl-csönt, hogy élvezhesse a jó kamatokat és a kötelesség teljesítés boldog tudatát.

Hirdetmény.

A nagykanizsai Polgári Egylet vendégloői helyisé-geit f. évi október 1-től három évre ujjbó bérebe adja. Az erre vonatkozó írásbeli zárt ajánlatok be-adására határnapul július hó 31-ét tűzi ki, mely napon délután 6 óraker az egylet emeleti helyisé-gében először szóbeli versenyárgyalást tart, mely után a zárt ajánlatok bontatnak fel.

Az egylet vezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon válassz, s ha nem megfelelők, nem fogadja el.

Az ajánlattevők 1000 korona bánatpénzt kötelesek beklüdeni illetve letenni. A zárt ajánlatok a bánat-pénzzel együtt a polgári egylet Előnközelet címére küldendő, hol a bérlet tárgya tekintetében bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Törv. oltalom alatt álló
„PANNONIA”
 Duplamalátasör.

Folyton emelkedő forgalmunk titka
 gyártmányaink kiváló minősége.

Évi 168.000 hl-es termelési képesség.

„PANNONIA” söröző részvénytársaság

Pécsett.

A jövedelem és vagyonadó kivétele 1918-ra. Az országgyűlés alaposan elkésett munkájával, úgy hogy a jövedelem (had) vagyon és a hadinyereség adókra vonatkozó törvény csak júniusban látott napvilágot. Aki tudja, hogy ezeket az adókat milyen előkészítés után kell kivetni, azt is tudja, hogy ilyenkor a kivétel 1918-ban alig történhetne meg.

Ezen segített a pénzügyminiszter most kibocsátott 71,200 számú rendeletével, mely részletes utasítást tartalmaz az adókivétel tekintetében. Az utasításnak legfontosabb és bennünket is érdeklő rendelkezése a 29. §-ban van, mely a következőket tartalmazza. Az 1918. évre a jövedelem adó és vagyonadóra nézve ne legyen általános adókivétel, hanem az említett adónemek újból csak azokra vetesenek ki;

a) akik 1917-re ezekkel az adókkal nem voltak megróva, de egyébként adókötelesek;

b) akik 1917-re 100,000 K vagy ezt meghaladó jövedelem, illetve legalább két millió korona vagy ezt meghaladó vagyon után lettek megadóztatva;

c) akik annál a pénzügyigazgatásnál, melynek területében az 1917. évre jövedelem, illetve vagyonadóval meg lettek róva, legkésőbb 1918. július 31-ig benyújtott, illetve postára adott kérvényben, melyhez a szabályszerű vallomás csatolva van, adóiknak helyesbítését kérik;

d) akiket a pénzügyigazgatóság legkésőbb egy hónappal azelőtt, mielőtt a jövedelem- és vagyonadónak az 1918. évre szóló kivételére illetékes adófelszámolási bizottság működését megkezdi, postára adott értesítésben arról értesít, hogy adójuk újból fog megállapítani és evégett arra szólít fel, hogy szabályszerű vallomásukat legkésőbb egy hónapon belül nyújtják be.

Ezek szerint tehát azok, akik a tavalyi kivétellel nincsenek megelégedve, akár éltek az ellen közigazgatási panasszal, akár elmulasztották azt, azoknak joguk van új kivételt kérni f. hó 31-ig, de akkor egyidejűleg részletes vallomást is tartoznak adni.

Akik új kivételt nem kívánnak azok csak akkor kötelesek vallomást valni — saját érdekében, — ha erre őket az illetékes pénzügyigazgatóság felszólítja.

A rendelet mindenestre nagyon üdvös, mert legalább lehetővé teszi az amugy is sok gondot okozott vallomások elkészítésének mellőzését.

Munkácsy kávéházban Budapestén, Rákóczi-ut 59. szám alatt esténként **Viadák Józsi** közkezdelt zenekara muzsikál. Számos látogatást kér a tulajdonos, Horváth Mihály kávé.

Jó barátok társas-összejövetele.

(Összejövétel minden szerdán délután 4 órakor.)

Julius 17-én Kuncze Ödön vendéglőjében, II. Szentendrei-ut 28. Ó-Buda.

Julius 24-én Ritter Mihály vendéglőjében Hildgkuti-ut 70 szám.

Julius 31-én Gráff János vendéglőjében. VI. Andrássy-ut 80. szám.

Augusztus 7-én Bischoff Pál vendéglőjében, IX., Közvágóhid-u. 8. sz.

Ajánlok
azonnali szállításra

míg a készletem tart:

Legelső minőségű törköly, szilvórium, borovicska, s:prű és rumeszenciát kilogrammonként --- K 75.—
 Cognac eszenciát --- " 90.—
 Császárkörte, roztopsin, meggy, barack, angolkeserű eszenciát kg.-ként... " 80.—
 Benedictiner, coantro, csokoládé, cacao, kávé, narancs, absynth, curacao, marasquino eszenciát kg.-ként " 135.—

Mindezen áruk garantált háboru előtti minőségűek, cca 90% szesz-tartalommal. Miután ilyen áru forgalomba egyáltalán nincs, s azt külföldről importálni a háborus viszonyok folytán nem lehet, ajánlom, hogy szükségletét azonnal fedezze. Ezen áruból 100 liter legfinomabb pálinka, likör, rum vagy cognac előállításához csak fél kgr. eszencia szükséges.

MOLNÁR ANDOR

„Universal“ vegyszeti laboratóriuma
 Budapest, IX., Mester-utca 2—4.

Orvosi vizsgálatot a pályaválasztás előtt.

Írta: dr. Glücksthal Géza műtőorvos.

Június 15-iki számunkban dr. Glücksthal Géza egyetlen m. tanár ur cikkét hoztuk a pályaválasztás előtt való orvosi vizsgálat szükségességéről. A mindenképen tanulságos cikk második része nyomda-

technikai hiba folytán elmaradt s a végén nem jelezte a nyomda a folytatás következését. Ezt a hibát kijavítandó, közöljük az igen tekintélyes orvos ur cikkének folytatását:

Az egészségi állapot megítélésénél legelső sorban szóba kerül a tüdő és a szív. A légzőszervi bajokban szenvedőknek a por behelése minden esetre ártani fog épp úgy, mint a gőzök meg gázok behelése vagy a meghűlés. Ennek megfelelőleg lapos, keskeny mellkasú egyének és **gimnáziosok általában távol tartandók volnának a légzőszerveket vesélyeztető foglalkozásoktól.**

Nemrégiben volt alkalmam láthatni egyik elsőrangú pesti étteremben dolgozni egy ilyen átszellemült arcú, láztól piroskepű, folyton köhécsező pincért. Szaladva hordta fel buzgón az ételeket, miközben a bacilusok szárait köhögte rá a vendégének hozott ételekre.

Ez az eset is mutatja, hogy a **pályaválasztásnak nemcsak az egyénre nézve van rendkívül nagy fontossága, hanem a társadalmat is mennyire vesélyezteteli egészségében egy elhibázott pályaválasztás.**

A nagyothallók részére olyan foglalkozás lesz ajánlatos, ahol csendben, önállóan, másoktól függetlenül dolgozhatnak. Az iparágak közül szóba kerülhetnek: kertész, cipész, könyvkötő és más hasonló foglalkozások.

Foglalkozások, mint pl. gépházakban való alkalmaztatások, ahol a nemhallás folytán nagy veszély okozói lehetnének, magától értetődő nem való nekik.

A háboru szintén befolyásolta a pályaválasztásnál szükséges feltételeket. Ha csak a pincérek közt szíjjeltelünk, látjuk, hogy hány vált közülük rokkantá és hány lesz kénytelen, meggyöngyült idegrendszerrel, gyengében funkcionáló érzékszervekkel, beteg tüdővel és szívvvel folytatni majd foglalkozását. Ezen rokkantak mégis csak a társadalom jóakaratu türelmére kell, hogy számítsanak a jövőben. Türelmem mindenesetre kell majd ahhoz, hogy egy éhes ember egy feledékeny vagy egy lassan dolgozó pincérről szolgáltatssa ki magát, ámbar az a meggyözdődésem, hogy egy ilyen kiszolgáló pincérnek, bajának vagy fogyatékoságának jóakaratu bevállása csak hasznára lehet majd munkájának végzésénél. Hogy egy a harctéren szervi szivbajt szerzett pincér rohanva nem fogja majd tudni kiszolgálni vendégét, az magától értetődő.

Most kérdés, hogy mi történjék azon kávéházi és éttermi alkalmazottakkal, akik egész-

Luh-Erzsébet gyógyforrás. borral a legjobb fröccs!

Kifűnő ízű, igen üdítő ásványvíz. Bor, cognac vagy citromsavval vagyítve. Orvosi szaktekintélyektől melegen ajánlva gyomorhántalmak, étvágytalanság, gyomorerősítés, köhögés, vérszegénység, tüdőbaj és vérköpések eseteiben.

Megrendelhető
Schönborn Buchheim gróf
urad. ásványvízeinek
bértőlsegénél, Szolyva.

ségi állapotuk megromlása folytán foglalkozásuk további folytatására képteleneknek bizonyulnak. Tudva azt, hogy mégis a pincéri foglalkozáshoz szellemi képességek is okvetlenül szükségeltetnek, egy szerveiben megrokkant kávéházi vagy éttermi alkalmazott még mindig találni fog majd foglalkozásához hasonló még könnyebb foglalkozást, amely megélhetését a háború után biztosítani fogja.

Véleményem szerint a rokkant pincér is legokosabban teszi, ha orvosának tanácsát kéri ki a sorstól rákényszerített új pályájának megválasztásánál. Az orvos mérlegelve az ő testi és szellemi képességeit, illetőleg fogyatékososságait, legjobban fogja tanácsokkal ellátni és megmutatni azt az utat, amely rá nézve a jövő nehéz napjaiban a legboldogtóbbnak fog mutatkozni.

ÜZLETI HIREINK.

Kemény Béla volt makói fogadós, Temesváron a Lloyd kávéházat megvette, azt f. évi július hó 1-én ünnepélyesen megnyitotta.

Koch Vilmos, a vasvári Elite kávéház volt tulajdonosa a nagykanizsai Szarvas szállót is kávéházat vette át.

Sőregi Mátvás volt szegedi vendéglős és nagykikindai fogadós, megvette Orsován a Schweitzer-féle fogadót, azt teljesen átalakítva f. évi május 1-én nyitotta meg.

Harangozó József volt főpincér, aki külföld nagyobb üzleteiben szerezte tapasztalatait, Versecen megvette a Hordóhoz címzett fogadót, azt átalakítva, új butorzáttal látta el és f. évi május hó 30-án nyitotta meg ünnepélyesen.

Kornyanyóczy József volt temesvári vendéglős Versecen a Nap fogadót megvette, azt f. évi május hó 15-én ünnepélyesen megnyitotta.

Kolben Samu volt Zimonyi vendéglős, Versecen a Metropole fogadót megvette, azt f. évi június hó 1-én nyitotta meg.

Helyváltoztatások. Temesváron **Schusz Péter** a Korona fogadó főp. állását foglalta el. — A tiszti casino főp. állását **Pintyi József** tölti be.

Versecen a Tangli étterem főp. állását **Acz Károly** foglalta el.

Lugoson a Corso kávéház főp. állását **Vér József** tölti be.

Az Orient kávéház főp. állását **Kohn Samu** foglalta el.

A Magyar Király fogadó étterem főp. állását **Schusz József** tölti be.

A Polgári étterem főp. állását **Purs Antal** foglalta el.

Az Üzleti hírek és hirdetés rovatokért **Fekete Gyula** t. szerkesztő felel.

Tapolcán az

Eibeschtz szálloda és vendéglő felszereléssel együtt ELADÓ.

Bővebb felvilágosítást ad: Eibeschtz
Adolf tulajdonos.

2-2

Nagyobb vidéki városban levő
nyári kiránduló kerttel ellátott

sörgyári vendéglő bérbeadó.

circa 400-500 hektó-
liter sörforgalommal

Jó konyhát vezetni tudó, lehetőleg a német nyelvet is beszélő vendéglősök nyujtsák be ajánlataikat „Existencia” jelige alatt e lap kiadóhivatalához. 1-1

Eladó szálloda.

Eger 30.000 lakosu város legforgalmasabb heijén, a főuton, rengeteg katonaság gőcpontján, óriási idegenforgalommal, egy elsőrangú 22 szobás szálloda mely körülbelül 50 éve áll fenn a város épületében és a legjobb hírnévnek örvend. Vagyonszerző üzlet. Előbbeni tulajdonosa rövid időn belül egy millió koronát szerzett benne. Fényes éttermekkel, kávéházzal, sörcsarnokkal, kerthelyiséggel, 10 éves szerződésseel, 10.000 korona lakbérrrel, évi kimutatható 800.000 korona forgalommal, dus felszereléssel, vezetés hiánya miatt 150.000 koronáért sürgősen eladó. Nagy családú keresztény szakembernek valóságos aranybánya. Esetleg 50.000 korona fenmaradhat. **Bary József**, tulajdonos. 1-1

Bor szállítás.

Az idei szüret alkalmával az új bor előreláthatólag nagyon keresett lesz, hogy azonban az árdrágításnak eleje vétecssék, közvetlen a termelő

fehér-, vörös- és schiller borát

csak nagy mennyiségben, napiáron való megvételre felajánlom. Felkérem a venni szándékozót, hogy szükségletüket velem közöljék. A szállítás készpénzfizetés és a szükséges hordók rendelkezésre bocsájítása mellett történik. **Darvas Béla** gazd. egyt. titkár, Nagykikinda (Torontálm.)

Vendéglő,

kávéház és szállóból álló üzlet teljes berendezéssel és házzal együtt eladó. Bővebb felvilágosítást ad ad a tulajdonos, **Löwinger Fülöp** Devecser.

1-3

Eladó

egy nagy **sarokház** melléképületekkel, Piac-téren, községház mellett, nagy községben, vasutállomás. Régi, jömenetelű vendéglő, szálloda, kaszinó, benne mozi, bál- és színház nagyterem, nyári kerthelyiség. Sördepot, pálinka és bornagykereskedés, szikvizgyárral egybekötve. Jégverem, nagy borpince teljes berendezéssel és gépekkel. Értekezni személyesen a tulajdonosnál **Kóhuth József** Bácskossuthfalva.

1-2

Szerkesztői üzenetek.

Azon t. előfizetőink, akik a hozzánk intézett levelükre külön választ kérnak, válaszlelyogot vagy válaszos levelezőlapot mellékeljünk soraikhoz.

Szentmiklósi, Niksio. Cikkét jelen számunkban közöljük. Cikkeinek mindig zivésen helyt adunk.

P. M. Nagyvárád. Kérdéscsködő levelekre csak akkor válaszolunk, ha a megfelelő válaszlelyog csatolva van.

K. Gy. Szelnok. Hozzánk intézett levelei bélyegzésénél kérjük a felemelt bélyegárakat figyelembe venni, mert kiadóhivatalunkat a postahivatal folyton portóztatja.

A mezőturi ipartestület vendéglője f. évi október 1-től kezdődőleg három évre haszonbérbe kiadó.

A nyilvános árverés f. évi július 1-én d. e. 10 órakor a testület hivatalos helyiségében fog megtartatni. A feltételek megtudhatók a hivatalos helyiségben szerdán és szombaton d. e. 8-12-ig.

Szabó Gyula

ipt. jegyző.

3-3

Csepfolyós gáz

120 lánggal, egy láng 120 gyertyafény, teljesen jókarban, felszerelve gázcsövekkel, réz- és vaségőstekkel és luszterokkal. Érdeklődőknek személyesen vagy levelű útján felvilágosítást ad a tulajdonos: **Nádor-fogadós, Békéscsaba.** 4-12

Eladó Sümege

a mai igényeknek teljesen megfelelően berendezett

szálló,

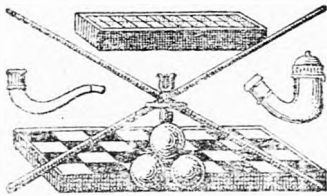
mely öt vendégszobából, kávéház, étterem és borozóból áll. E helyiségben van az url kszinó és az önképző kör is. Bővebb felvilágosítást nyujt a tulajdonos: **Halász Káimán** kávé, Sümege. (Zalam.)

Baján

a város központjában, a Piac-tér közvetlen közelében levő házam, melyben nagyon jóforgalmu beszálló vendéglőm van: a vendéglőhelyiségeken és lakáson kívül még 3 üzemhelyiség és egy 2 szobából és megfelelő mellékhelyiségekből álló lakás van bérbe adva, más vállalkozás miatt **azonnal eladó.** Az általam 18 év óta vezetett üzlet, mint ilyen, Baján a legelsőrendű, egyéb előnyeim kívül kövezett udvarral, kocsifésszerrel, istállóval és egyéb mellék-helyiségekkel van ellátva. Megfelelő továbbvezetéssel igen jól kamatozó befektetés. Bővebb értesítést a helyszínen ad: özv. **Góvár Lajosné** vendéglős, Baja, Erzsébet királyné-u. 13. sz.

3-4

Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarékpénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű elefántcsont-teke (billiárd) golyók, dákok, sakk, dominó, lignum santum-golyók, bábuk, sétatotok, tajték- és borostyánkő dohányzó-eszközöket stb. nagy választékban. — Billiárd-golyók esztergályozása, dákok, sakk és dominó javítása olcsó árszámítással, pontos határidőre való szállítással — elfogadtnak. ☐

Az „Artesia“ részvénytársaság

ILONA

üdítő vize
legyen mindennapi italod!

Megrendelhető:
„ARTESIA“ R.-T.-nál BUDAPEST.
TELEFON 50-72.

Iparosó

fagyalt, jegeskávét, hidegkészítmények előállításánál, a jég szására, valamint hűtőkészülékekhez. — Minden felvilágosítást és értesítést szívből vagy írásbeli kérdézőkódésekre díjmentesen nyújt a **Magyar Királyi Sójövedék Vezérigénysége** Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

Nagyváradon a Fekete sas étterem

tulajdonosa

Somhegyi Dezső

Kitűnő magyar és erdélyi konyha, saját szüretelésű borok. A nagyváradai és biharmegyei uralom közönség találkozóhelye. Számos látogatást kér a tulajdonos.

DEUTSCH FERENC

..... vászon és damaszt áruháza .....
szállodások és vendéglősök szállítója

Budapest, VIII., Múzeum-körút 10.

Alapítási év 1895. Telefon József 4-60.

Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!

Áruhiány miatt kérném a tavaszi szükségletet már most megrendelni

Kor. érték

Damaszt türlőköző	— — — —	tucatja 240.—
Nehéz damaszt türlőköző	— —	„ 280.—
Egészen nagy damaszt türlőköző	„	300.—
Dupla damaszt abrosz 160/300	— drbja	180.—
Fehér vagy színes kávé szalvéta	„	24.—
Pincérkendő hosszú színes széllel tct.	„	96.—
Pincérkendő	— — — —	tucatja 48.—

ELADÓ

a VIII. kerületben, a Kálvária-tér közelében egy

jóforgalmu vendéglő

teljes felszereléssel együtt 500.000 koronáért
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Csongrádon a

Magyar Király szálloda eladó

Halász Dániel tulajdonos.

Ungváron

a „Korona“ szálló éttermét és süresarnokát szakavatott vendéglősnek, kiválóan előnyös feltételekkel kezelésbe adná a tulajdonos. Érdeklődni lehet személyesen a tulajdonosnál.

Yildiz kávéház

Rákóczi-ut 36. félelelet. Rókussal szemben.
Budapest éjjeli életének központja. Szakemberek találkozó helye. Figyelmes kiszolgálás, szolid árak. Állandó cigányzene.

Weisz Dezső ü. v.

PAPIRSZALVÉTÁK

különböző nagyság, minőség és árak szerint kaphatók a „FOGADÓ“-nyomdában

Budapest, VIII. kerület, József-utca 56. sz.

Dienes Kálmán
tapolcai jóhírnevű szállodáját
betegség miatt

bérbe adja

hat évre. Feltételek a tulajdonosnál megtekinthetők. Örök ároni eladás nincsen kizárva.

2-20

A gyors meggazdagodás titka megtudható Első Magyar Zeneautomata

kölcsönző és eladási intézet

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 14.

Állandó nagy mintaraktár!

Minden érdeklődőnek vételkötelezettség nélkül bemutatjuk működésben úgy villany, mint sulyra berendezett, tehát üzemműködés nélküli zeneinket, melyekért

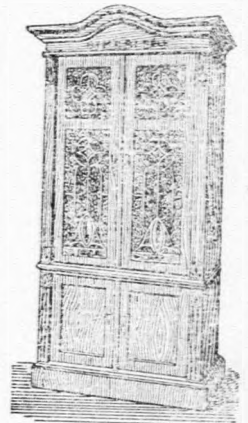
5 évi jótállást vállalunk.

Csekély havi részletfizetésekre és hetenkénti hengercsere. Zeneinkben a modern technika minden vívmány, mandolin, xylophon, hegedű stb. be van építve. — Meghívásra az ország bármely részében felkeressük az érdeklődőket.

Pénzbedobásra jár, tehát önmagát kifizeti. Nincs kockázat.

Havibérlét 20 koronától kezdve.

Használt automaták félárban.

Vendéglői és kávéházi

nyomtatványoktatiz-
léses és szakszerű
kivitelben készít a

Fogadó nyomda
és lapkiadó R.-T.

BUDAPEST,
VIII., József-utca 56

Pincérek figyelmébe!

Értesitem a fő- és fizetőpincér urakat, hogy a bőrhány miatt egyelőre sem oldalszabtárcát (papírpéncz) sem pincértáskát (apró és ezüstpéncz számára) nem szállíthatok. Színtén ezuton fogom az igen tisztelt fő- és fizetőpincér urakat értesítem, ha a szállítást újból megkezdhetem.

Molnár Vilmos sérvkötőgyáros

Budapest, IV., Király király-utca 38. (Központi városház.)

FOGADÓ SZERKESZTŐSÉGE ÉS KIADÓHIVATALA: BUDAPEST, VIII. KER., GYULAI PÁL-UTCA 9. SZÁM.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ő borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek

**"Borértékesítő"
Részvénytársasága**

Alapító: Nagyméltóságu Dr. KALLAY ZOLTAN v. f. b. t. t., Hevesvárm. főispánja.
Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Főtér, Lubyház, Új bankpalota).

Postafiók 42. sz. Telefon 99. sz. Sörgöncim: Visontamátra

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

Hirdetések

felvételnek a Fogadókiadóhivatalában

BUDAPEST,
VIII., Gyulai Pál-u. 9.

Vendéglősök, kocsmárosok és
kávésok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók
ifj. **GRÜNWARD MÓR**
üveg- és porcellán nagy raktárában
Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6.
(a Ferenc József-híd közelében.)

Papírszalvéták

kaphatók a legjobb minőségben és mérsékelt áron, cégnomással vagy anélkül, gyors szállítás mellett: **FOGADO-NYOMDA Budapest,** VIII. kerület, József-utca 56. szám.

Megjelent

**Letzte gnadenbotschaft an die
gefallene Menschheit der Welt.**

Irta: Maria Graef.

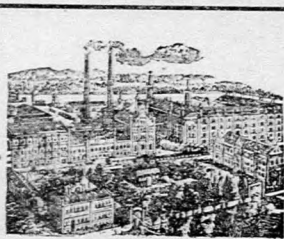
Kapható a kiadónál:

Rückauf Gy. Budapest, József-u. 59.

Magyar kiadás sajtó alatt van.

Király Sörfőzde Részvénytársaság

Nagykanizsán.

Ajánlja elsőrendű minőségű: Aszok, Márciusi, Dupla-márciusi valamint a hírneves nagykanizsai Szent-Istvánsört, továbbá Bajor és Baksör különlegességeit. Betegeknak és lábadozóknak mint tápanyógyitalt ajánlja az elsőrendű Duplamaláta tápsör különlegességét.

Gyárt ezenfelül legjobb minőségű malátát, etetési és hizlalási célokra pedig malátacsírát és sörtörkölyt.

**Árjegyzékkel és föl-
világosítással kész-
séggel szolgálunk.**

:: Telefonszám: 36. ::

:: Telefonszám: 36. ::